

KRÖNIKA 1952

SLÄKTFÖRENINGEN SÖDERBAUM

Släktmötet

Den 25 oktober samlades släkten till släktmöte på hotell Gillet.

De stadgeenliga förhandlingarna, som avverkades i enighetens tecken, resulterade i att släktföreningen för den kommande treårsperioden fick följande presidium:

Ordförande: Kraftverksdirektör Carl Emil Söderbaum, Motala.

Ledamöter: Byrådirektör Jan Söderbaum, Stockholm, Sekreterare Bo Söderbaum, Stockholm, Fru Margit Kaijser, Eskilstuna, Ingenjör Carl Gustaf Söderbaum, Stockholm.

Suppleanter: Doktor Åke Söderbaum, Varberg, Doktor Per Olof Söderbaum, Sundsvall, Ingenjör Ulf Söderbaum, Stockholm.

Revisorer: F. expeditionsföreståndare Sven Deurell, Stockholm, Banktjänsteman Hjalmar Berg, Stockholm.

Revisorssuppleant: Direktör Lars Joachim Wallmark, Stockholm.

Doktor Gunhild Söderbaum, som på grund av ålders- och hälsoskäl undanbett sig återval i styrelsen, valdes med acklamation till släktföreningens hedersledamot. Med denna släktföreningens främsta utmärkelse ville vi bringa Gunhild vår hyllning och vårt tack för hennes långvariga, trogna och intresserade arbete inom styrelsen, som hon tillhört från släktföreningens begynnelse, och för hennes oegennyttiga arbete för förverkligande av släktföreningens syften.

Till doktor Wilhelm Söderbaum framfördes genom ordföranden ett varmt och hjärtligt tack för hans författarskap av släktens historia, varav nu två delar utkommit.

Vid förhandlingarna godkändes vissa förslag till stadgeändringar, bl. a. innebärande att årsavgifterna för den kommande treårsperioden höjdes till tio kronor för aktiv medlem och till fem kronor för passiv medlem.

Sedan vi till musik tågat in i matsalen och bänkat oss kring middagsbordet, hälsade Jan välkommen och riktade några särskilda välkomstord till den stora skara ungdomar, som denna gång var närvarande.

Carl Emils tal hade följande innehåll:

I samband med släktföreningens första möte år 1928 gjorde Wilhelm en tillbakablick för att klarlägga hur den Söderbaumska släkten såg ut 100 år tidigare. Sedan det mötet har det nu nästan gått ett kvarts sekel, varför en dylik översikt

även nu kanske kunde ha sitt berättigande, men jag tror, att det är mera motiverat att idag för sammanhållningens befrämjande göra en liten reseskildring från mina besök under den senaste 3-årsperioden vid de nuvarande Söderbaumska boplatserna.

Släkten är nu så stor och så spridd att det tyvärr är omöjligt att uppehålla kontakten på alla håll, men jag har den fördelen att få färdas ganska fritt omkring i landet, varför jag hoppas att kunna ge några glimtar, som kunna vara av intresse.

Vi börja resan på västkusten och söka först i Varberg Åke Söderbaum. Det var ingen svårighet att hitta hans bostad, men han hade tagit Gunnel och pojarna med sig till sommarstället. Jag fick därför nöja mig med att passera genom den stad, där Åke har sin mycket uppskattade läkarepraktik, och fortsätta vidare till Göteborg, där jag hälsade på röntgenläkaren på Sahlgrenska sjukhuset Lasse Billing, d. v. s. Annie Billings äldsta son. Lasse och Gun ha skaffat sig en trevlig villa i stadsdelen Vidkärr. Det var ett hus utan källarvåning med garage, gaseldningscentral, tvättstuga, kök, matvrå och sällskapsrum på nedre botten och sedan var det rum i olika etager ända upp under takåsen. I en annan förstad till Göteborg hittar jag Carl-Fredrik Söderbaum och hans australiensiska fru Mavis. De bo på Hisingen, för att Carl-Fredrik inte skall ha så långt till Torslanda flygplats, där han är trafikledare. På vår färd utefter Västkusten stanna vi nästa gång vid Uddevalla, där Herbert Carlsund är röntgenläkare. Det är sommar och vi få åka motorbåt ut till Hasselön, där Herbert och Brita ha sin sommarvilla. Efter husesyn och kaffedrickning släpptes deras 4 barn och våra 4 lösa på ön för att bekanta sig med varandra. Vi far nu tvärs över landet och finna ett par mil innanför Östersjökusten det vackra godset Tyllinge, där år 1906 Professor Henrik Söderbaum gifte sig med Margareta Lundahl. Vi for dit en vintersöndag och när Gerd Rosenmüller mötte oss i dörren välldede hela min familj ut ur bilen. Det var alltså Marianne och mina 4 barn. Det är naturligtvis i dessa tider, då alla de anställda skall ha ledigt på söndagen inte en så uppbygglig syn. Men dottern Gerd och mamma Gerd tullade frysboxen och trollade fram kaffe åt hela sällskapet. Så småningom kom husets herre Georg Rosenmüller hem från sin jakt och då gjorde vi en rundvandring genom de vackra salongerna i övre våningen. Georg var lite bekymrad över de nuvarande förhållandena. Han trodde inte att nästa generation skulle kunna eller vilja bo kvar i huvudbyggnaden. Vi far nu norrut och passera då Mullsjö, där Anna och

Z. Tiden har en vackert belägen villa i ett skogsområde inte långt från sjön. Dessa ha alltid förr varit trägna besökare av våra släktemöten, men i år har ohälsa tyvärr kommit emellan. Färden bär vidare genom min egen hemstad Motala upp till Närkes Kvarntorp, där Johan Söderbaum är driftsingenjör. Han är alltså sysselsatt med att ur närkesskiffern driva fram olja. Det sker på flera olika sätt, men den Ljungströmska metoden är enligt mitt förmenande den intressantaste. Där sticker man ner elektriska värmelement i jorden och upphettar denna, så att den avger gaser, som sedan kondenseras till olja och bensin. Johan och hans Anna-Margit bo i en tjänstebostad inte långt från själva fabrikskomplexet, där sålunda deras 4 telningar nu växa upp. Vägen till Eskilstuna är sedan inte lång. Jag kom dit sent en kväll, men ringde i alla fall upp Kurt Kaijser, som är barnläkare på lasarettet. Han och hans fru Margit, som är syster till Johan på Kvarntorp satt sedan och resonerade med mig en god bit in på natten omkring en kopp té. Deras 5 små barn slumrade i rummen runt omkring. Nu tar vi en sväng upp till Dalarna och Tällberg, där Wilhelm och Greta på Björkbacken har sin vackra utsikt över Siljan. Här fira vi Midsommar på traditionellt sätt. Jag och min familj bor i gammalgården och i huvudbyggnaden finns det också gott om gäster. Källare och visthusbodarna äro fyllda till bristningsgränsen och på Midsommarafoton gäller det bara att få i ordning de yttre dekorationerna. Av unga björkar flätas bågar med blomvippor och dessa sättas upp vid infarten till parken och över trädgårdstrappan. Dörrarna inramas också av björkar och framför trapporna läggs mattor av björkkvistar.

Sen går midsommaren faktiskt som en dans med ståtliga middagsbord, med majning av midsommarstänger, med tal av folkskollärare och professorer och med kyrkfärd till Leksand på Midsommandagen och den dagen avslutas efter resningen av Holens majstång med stort kaffebord på Björkbacken, där den stora kopparpannan från Estuna åter kommer till heders.

Efter Dalautflykten ta vi oss ner till Stockholm. Där hälsa vi först på i släktvåningen nr. 1 hos Annie Billing och hennes dotter Karin. Hur många släktemiddagar har inte Annie bjudit på och hur många av släktens unga har inte där funnit en fristad? Från Pontoniergatan 15 är det inte långt till Reimersholme, där Gunhild Söderbaum bor. Jag hälsade på i hennes trivsamma våning i samband med ett styrelsemöte. Hon syntes vara vid full vigör, men hon sade att hennes hjärta gick mindre bra, så att hon fick lov att vara försiktig. Nere vid Kungsholmsstrand 185 bo Ruth och Sven Deurell. När jag skulle ha det förra släktemötesprotokollet justerat träffade jag Ruth och hennes hund hemma och jag fick en av de där trevliga pratstunderna. Uppe på Kaplansbacken bor Elsa Söderbaum och där är ständig passage av barn och barnbarn. Vi far sedan upp till Valhallavägen 157 där Direktörsassistenten i Riksnämnden för Ekonomisk Försvarsberedskap Jan Söderbaum bor med sin Gunhild. Det är ett hem, som in i minsta detalj är ordnat med största omsorg. Om man blir bjuden på mat, så är det skolköklärrarinnans senaste triumfer, som

ställs fram. Ute vid Koltrastvägen står Halvars villa. Där är det nu sorg sedan vår hedersledamot nyligen gått bort, men hur många styrelsesammanträden i släktföreningen har inte där blivit väl ledda, för att sedan avslutas med Hillys och Ebbas traktering. På mina färder norröver hittade jag en gång Per Olof Söderbaum som underläkare vid det nybyggda Örnköldsvikslasarettet. Han visade mig denna verkligt imponerande byggnad, som har transporter på höjden och som även f. ö. kan sägas stå på höjden av modernitet. Nu har ju Per-Olof flyttat ner till Sundsvalls lasarett.

Vi tar oss tillbaka till mellansverige igen och träffar då Karin och Gustaf Aae i Strängnäs, där de slagit sig ned sedan Gustaf blivit pensionerad från sitt lektorat i Skövde. I deras lilla våning vid Rådmansgatan stortrivs man. Från Strängnäs fara vi upp till Söderbaumarnas speciella landskap Upland. Vi gör först en söndagsutflykt till Rö prästgård, där min far föddes, titta in i Estuna, där min farfar tjänstgjorde under sista delen av sitt liv och där han ligger begravnen. Och sen är det inte långt till Skebobruk, där släktens huvudman sjökaptan Pelle Söderbaum bor i en av herrgårdens flygelbyggnader. Han var vid gott humör och visade oss huvudbyggnaden — allt ifrån biljardrummet ända till klockan i frontväggen. Den klockan kunde han på sina fem fingrar — har han kanske ärvt det intresset från stamfadern? I Upsala träffa vi Rosa Söderbaum, som lyckats få en våning vid Ymersgatan 14, där hon nu uppfostrar sina och Per Henriks 4 barn. Rosa ordnade i våras ett litet syskonmöte där Strängnäsborna, Annie, Marianne och jag voro med. Efter detta möte gjorde vi en söndagsutflykt till de gamla boplatserna. Vi passerade Dannemora, där pappa varit bruksläkare och foro sedan till Tolbo, där 4 generationer av våra förfäder varit bönder. Den sista av dessa 4 drogs emellertid över till Tolbos mälplats Hillebola, där han blev mjölnare vid den gamla kvarnen, som ännu finns kvar ehuru den befinner sig i ganska nergånget skick. Från Hillebola flyttade stamfadern Petter Persson Söderbom över till Lövsta Bruk och dit for även vi. Med sin koncentrerade bebyggelse mitt ute i storskogen förstår man att just Lövsta erbjöd rätt stora möjligheter för att ta vara på människomaterialet. Mjölnarns pojkar fingo tydligen där skolläring, kommo in på bruket där de beklädde allehanda sysslor, som organist, hovmästare och kassörer. Tydligen hade de förvärvat sig de dåvarande de Geerarnas förtroende och de följde som vi vet tidens bruk och ändrade stavningen av sitt namn efter franskt manér, så att o stavades med au precis som de Geerarna ändrade stavningen på Lövsta från ö till eu. Det var en vacker vårdag vi besökte Leufsta. Än mellan de båda kvarnarna låg spegelblank framför slottets förnäma fasad och solen lyste på de gröna vältuktade gräsmattorna. Tyvärr erfor man dock en viss beklämning, när man hörde hur landet låg till. Bruket är nu delat. Jäms med bruksgatan är all bebyggelsen bortsåld tillsammans med skogarna och själva herrgården har en mycket obetydlig rörelse, men för söndagsbesökaren var allt så vackert. Vi gingo till den lilla brukskyrkan, där gudstjänst pågick. De mörka träbänkarna voro smyckade med

vårblommor, förgätmigej och liljekonvalj. Sången ljöd fulltonig från den rätt talrika menigheten nu som kanske under våra förfäders dar. Efter gudstjänsten gingo vi runt i den vitmenade stenkyrkan och tänkte på att där hade stamfadern Petter Söderbom och hans hustru Margareta Åkerman kanske suttit tillsammans med sina 4 barn, 2 pojkar och 2 flickor. De båda pojkarna Per och Johan Henrik hade vuxit upp på platsen och blivit brukskassörer och sedan suttit där med sina familjer. En av Pers söner, Gustaf, hade blivit brukspredikant här i Leufsta och däruppe från predikstolen hade han, vid den tid då han bildade familj, predikat försoningens lära för Uplandsfolket.

Nu är det slut med denna rundfärd i dagens Sverige med dess inblick i förfädernas värld. I tacksamhet höja vi våra glas för dem som arbetat färdigt och önska lycka åt dem, som fortsätta sin gärning.

Carl E. Söderbaum

Doktor Wilhelm talade därefter för släkten Söderbaum och slutligen framförde Ivar Wallmark gästernas tack.

Senare på kvällen berättade Jan om sin och Gunhilds resa våren 1951 med tankmotorfartyget Kjell Billner.

Släktkrönika

FÖDDA

Under året ha följande skott på släkträdet tillkommit.

den 12 maj *Gunnar Einar*, son till Johan och Anna-Margit Söderbaum, Närkes Kvarnorp.

den 4 december *Helga Elisabeth*, dotter till Joachim och Eva Wallmark, Stockholm.

den 6 december *Karl Olof*, son till Gunnar och Inga Söderbaum, Stockholm.

UTNÄMNINGAR M. M.

Jan Söderbaum förordnades från och med den 1 juli till byrådirektör i Riksnämnden för Ekonomisk Försvarsberedskap.

Fru Elsie Berg konstituerades från och med den 1 juli till föreståndarinna i lönegrad Ca 15 vid Statens Centrala Frökontrollanstalt.

Gunnar Söderbaum erhöi i december anställning hos Aktiebolaget Odelberg & Olson, Stockholm.

FÖDELSEDAGAR

Berta Arnberg, Upsala, 75 år den 22 januari.

Anna Tidén, Mullsjö, 70 år den 7 oktober.

Brita Carlsund, Uddevalla, 50 år den 30 oktober.

Sandquistska stipendiet tilldelades för året Per Gunnar Söderbaum, Upsala, som i januari påbörjade sina medicinska studier vid Upsala universitet.

»Släkt och Hävd», Genealogiska föreningens publikation, finnes att låna hos Bo Söderbaum.

Halvar Söderbaum död

Val av levnadsbana inom släkten Söderbaum har i stort sett följt samma linjer som det svenska samhället i allmänhet. Vissa yrken har dragit många till sig, men militäryrket, som Halvar valde, har icke haft någon tradition inom släkten. Halvar avancerade som sjöofficer och nådde slutligen en befattning, som förtjänar vår aktning.

Halvar föddes i Sundsvall den 29 juni 1878 som äldste son till Bernhard och Louise Söderbaum och började sin aspirantutbildning vid flottan 1893, varefter han 1894 vann inträde vid sjökrigsskolan, som på den tiden omfattade gymnasiets två sista år. Efter utnämning till underlöjtnant 1900 följde tjänstgöringar och befordringar i vanlig ordning med stationering ömsom i Stockholm, ömsom i Karlskrona. Åren 1926—1931 var Halvar chef för sjökrigsskolan, under vilken tid han blev kommandör. Sin aktiva bana som sjöofficer slutade Halvar som chef för Stockholms örlogsstation, varifrån han vid sextio års ålder avgick med pension.

Sjöofficerare, som haft Halvar som kadettofficer eller genomgått sjökrigsskolan under hans chefstid använda gärna omdömet »vördad och fruktad». Därmed avses icke att påstå att Halvar förde ett hårt regemente mot sina underlydande utan fastmer att han på sig själv, tystlåten och svårtillgänglig, ställde krav, som för en yngre generation syntes svåra att uppfylla. Att Halvar emellertid kände både förståelse och hade intresse för sina underordnades tankar framskymtar i ett kåseri av Halvar i minnesskriften »Sjökrigsskolan 1867—1942».

För en människa som Halvar, vilken alltifrån sitt femtonde levnadsår tillhört militärlivet, och vars utbildning och uppfostran icke haft utrymme för civila tankegångar och synpunkter i större omfattning blir militärt tänkesätt det naturliga. Halvar fann dock att gränserna kunde överskridas. Inom Frimurarorden nedlade han ett hängivet arbete och blev bl. a. »en av Ordens Högste Ämbetsmän» 1938 och ordförande i Loge Direktionen 1940—1952 samt Carl XIII:s riddare. Såsom ledamot i styrelsen i Kungliga Motorbåts Klubben åren 1930—1948, varav sedan 1937 som ordförande, utträttade han ett uppskattat och gagnarikt arbete för denna sport.

Ytterligare många förtroendeposter innehade Halvar, men likväl räckte hans tid till för släktföreningen vars ordförande han var från 1937 till 1949. Under denna period tillkom bl. a. den Sandquistska stipendiefonden, vars statuter Halvar var med om att utforma. Vidare tillkom årskrönikorna under

denna tid. Halvar samlade gärna styrelseledamöterna i sitt och Hillys gästfria hem.

De sista åren av sitt liv var Halvar tidvis bunden vid sjukbädden. På försommaren 1952 upptäcktes att han led av lungkräfta, från vilken sjukdom ej fanns något hopp om bättring. Halvar avled den 28 augusti och jordfästes den 4 september i Norra krematoriet.

I eftermälena över Halvar äro omdömena entydiga. Stränga krav på diciplin. Ingen dagtingan med sin egen övertygelse. Rakryggad. Hängivenhet inför arbetsuppgifterna.

Bo

Carl Isak Larsson död

Carl Isak Larsson kom in i släkten Söderbaum genom sitt giftermål med Kerstin Söderbaum från Harnäs. Han var född den 20 november 1876 och ingick äktenskap med Kerstin 1909. Efter anställningar i Stockholm och Umeå öppnade han maskinagentur i Stugsund. Året efter Kerstins död flyttade han till Herrgården i Skebobruk. Han avled den 23 mars. Han ligger begravnen i familjegraven i Söderhamn.

Carl Isak Larsson, som var med på släktmötena 1928 och 1929 efterlämnar minnet av en arbetsam, vänfast och minnesgod människa.

Bo

Ray G. Soderbaum

Ernst Söderbaum i Chicago har i ett brev till Wilhelm omtalat, att han fått kontakt med en herre, som heter Ray (Raymond?) G. Soderbaum. Han bor vid 808 Third Street, International Falls, Minnesota. Hans farfar skulle ha varit doktor i Torboda (Töreboda?) och fadern som utvandrat slog sig ner i Holyoky, Mass., som gravör. Han dog 1916 och modern dog 1943, men av de fyra döttrarna leva 2, som bo kvar i Holyoky. Av de 2 sönerna är en död och den kvarlevande Ray har tydligen flyttat över till svenskstaten Minnesota. Ernst skall nu försöka få fram flera uppgifter. Är det någon i släkten, som kan klara upp dessa förhållanden, så skriv till Wilhelm.

Carl Emil